



INFORMATIENOTITIE RAAD

Onderwerp	Voortgang verkenning NP Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal
Zaaknummer	35700-20025
B&W vergadering	1 juli 2025
Portefeuillehouder	Dhr. B. (Breun) Breunissen
Behandelend ambtenaar	Niek Velderman telefoon: 06-25 13 53 18 e-mail: niek.velderman@raalte.nl

Kennis te nemen van

De voortgang van de verkenning van het Nationaal Park voor de Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal.

Inleiding

Het realiseren van een Nationaal Park van wereldklasse. Dat is de ambitie van de samenwerkende partners van de netwerkorganisatie Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal. De afgelopen jaren hebben de betrokken organisaties, in afstemming met ondernemers, vrijwilligers en inwoners een gezamenlijke route uitgezet om het huidige Nationaal Park Sallandse Heuvelrug uit te bouwen tot één groter en versterkt Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal (NPSH&TR).

In 2021 hebben 18 partners, waaronder de gemeente Raalte, hun krachten gebundeld om de (on)mogelijkheden te verkennen voor het gebied Sallandse Heuvelrug en Twents Reggedal als Nationaal Park-nieuwe-stijl. Deze verkenning focust zich op het versterken van het landschap, de landbouw, de natuur, klimaatadaptie, de economie en aan het ontlasten van de kwetsbare natuurgebieden onder de naam: "Nationaal Park Nieuwe Stijl".

Nationaal Park De Sallandse Heuvelrug is een sterk merk voor onze gemeente Raalte, omdat het de regionale identiteit versterkt en bezoekers/toeristen aantrekt. Vanuit de gemeente Raalte zijn wij bij de verkenning betrokken om de economische kansen voor recreatie en toerisme te verkennen. Middels deze informatienotitie informeren wij de gemeenteraad over de laatste stand van zaken.

Kernboodschap

Sinds 2021 doet de gemeente Raalte mee in de verkenning voor de verbreding van het huidige Nationaal Park. Als gemeente zien we economische kansen en mogelijkheden voor recreatie en toerisme. Een groter park biedt immers de kans om toeristen meer te verspreiden over een groter gebied. De gemeente Raalte doet mee omdat dit initiatief goed aansluit bij onze economische en toeristische doelstellingen. Daarnaast zijn zowel het Rijk als de Provincie Overijssel gecommiteerd en leveren zij een financiële bijdrage. Onze gemeentelijke bijdrage van €10.000 per jaar is relatief beperkt, zeker gezien de waarde van het sterke merk 'Nationaal Park'. Nationale parken zetten unieke natuur en landschappen op de kaart, stimuleren recreatie en toerisme, versterken de regionale economie én dragen bij aan natuurbeschoud en gezondheid van inwoners. Hierdoor behalen we relatief veel rendement uit onze bijdrage die wij leveren aan het Nationaal Park.

Vanuit de gemeente Raalte zagen we zowel kansen, maar ook zorgen. De zorgen kwamen met name van de agrariërs uit onze gemeente. Zij gaven aan zich onvoldoende vertegenwoordigd te voelen in het proces. Zij vreesden dat beleid al vastlag zonder dat zij invloed konden uitoefenen. Ook was er onrust over thema's zoals zonering van

Nationaal Park, waardoor zij vreesden voor beperking in de bedrijfsvoering van het agrarisch gebruik. Daarnaast was er veel wantrouwen richting overheden en partners. Deze zorgen werden ook herkend door de gemeenteraad. De zorgen van de agrarische sector zijn serieus genomen. Zowel vanuit het programmateam van het Nationaal Park als vanuit de gemeente Raalte zijn meerdere gesprekken en bijeenkomsten met agrariërs georganiseerd. Agrariërs zijn inmiddels vertegenwoordigd in het Programmateam van het Nationaal Park. Deze bovengenoemde signalen zijn ingebracht in het programmateam, wat heeft geleid tot concrete aanpassingen:

- De voorgestelde zonering voor de agrarische sector is van tafel.
- De focus ligt nu nadrukkelijk op het benutten van toeristische en economische kansen.
- De marketingaanpak biedt perspectief voor regionale ontwikkeling.

Nu de signalen zijn opgepakt en de begrenzing van het Nationaal Park ongewijzigd blijft, ligt de focus van de gemeente Raalte voornamelijk op de kansen op het gebied van recreatie en toerisme. Zoals eerder vermeld biedt een groter Nationaal Park kansen om toeristen beter te spreiden over het gebied, waardoor ook Raalte aantrekkelijker wordt als bestemming. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van het toeristisch profiel van de gemeente Raalte en versterkt de lokale voorzieningen en economie. Met name in de sectoren horeca, verblijfsrecreatie, streekproducten en buitenactiviteiten kunnen ondernemers profiteren van meer bezoekers en een sterker regiomerk. Bovenstaande sluit aan bij onze gemeentelijke toeristische ambities.

Waar staan we nu in het proces?

De verkenningfase is afgerond en er heeft inmiddels een evaluatie plaatsgevonden op initiatief van het programmateam. De uitkomsten van deze evaluatie sluiten goed aan bij onze gemeentelijke doelen: er is ruimte voor economische ontwikkeling, aandacht voor gebiedsidentiteit, en de samenwerking is breed gedragen. Zowel de provincie Overijssel als het Rijk investeren mee in het Nationaal Programma.

Als gemeente Raalte zetten we ons actief in binnen het programma, waarbij we nadruk leggen op de kansen voor de economie en leefomgeving in de gemeente Raalte. In samenwerking met partners zijn inmiddels diverse projecten ingediend, die momenteel worden uitgevoerd of in voorbereiding zijn.

Wat heeft de verkenning opgeleverd:

De gemeente Raalte maakt sinds 2021 actief deel uit van een netwerk van 18 gebiedspartners. Hierdoor heeft Raalte invloed op de koers van het Nationaal Park én directe toegang tot kennis, netwerken en projectkansen op regionaal niveau. Door input vanuit onder andere Raalte is de begrenzing geschrapt. Hiermee zijn zorgen over inperking van agrarisch gebruik weggenomen en is er ruimte ontstaan voor meer gebiedsspecifieke invulling.

Er zijn diverse concrete projecten geïnitieerd of in voorbereiding waarin Raalte actief meedoet. Denk aan:

- Landschapsherstel en -ontwikkeling.
- Verbetering van recreatieve routes en voorzieningen.
- Duurzame gebiedspromotie vanuit het Nationaal Park-merk.

De gemeente profiteert van cofinanciering door provincie Overijssel en het Rijk. Dit heeft geleid tot meefinanciering van lokale projecten en een relatief lage eigen bijdrage (€10.000 per jaar) in verhouding tot de opbrengsten en netwerkvoordelen.

Ook is in Luttenberg een informatiebord geplaatst (buitenplaats Oud Luttenbergh). Op korte termijn wordt dit uitgebreid in Heeten (dorpsplein) en komt een bord in het centrum van Luttenberg. Ook is de gemeente Raalte goed vertegenwoordigd op de website ([Sallandse Heuvelrug bezoeken - Sallandse Heuvelrug](#)).

Basis voor (het verder) uitrollen van projecten

In de verkenningperiode zijn diverse projecten uitgevoerd. Denk hierbij aan het plaatsen van informatieborden over het gehele gebied bij startpunten voor fiets- en wandelroutes, promotie- en informatiemiddelen voor vrijetijds-ondernemers of kennisdeling over het lopende praktijkproject met agrarische ondernemers of andere pilots. Bij deze projecten zijn ondernemers en inwoners betrokken geweest. Begin dit jaar heeft de gemeente Raalte concrete projecten ingediend om op te pakken binnen het programmateam. Deze projecten zijn:

- **Verbinding Overijssels Kanaal met het Nationaal Park**

Het project stimuleert toeristische initiatieven rond het Overijssels Kanaal om deze onbekende parel beter te verbinden met het Nationaal Park. Doel is spreiding van bezoekers, versterking van recreatie en lokale samenwerking.

- **Nieuwe fiets- en wandelroutes**

Door nieuwe routes aan te leggen tussen de westflank van de Sallandse Heuvelrug en Raalte (o.a. via Boetelerveld, Nieuw-Heeten en Heeten), wordt de recreatiedruk op kwetsbare natuur verminderd en duurzame toeristische ontwikkeling gestimuleerd.

- **Toolkit voor ondernemers**

Een praktische toolkit helpt ondernemers in de regio om bezoekers beter te informeren over natuur, recreatie en educatie in het Nationaal Park, en zo samen het gebied sterker op de kaart te zetten.

Streefbeeld 2030 en bijdrage van het Rijk

Op basis van de eerdergenoemde verkenning hebben wij de koers bepaald, die wij de komende jaren willen gaan varen. Vooruitblikkend naar 2030 is ons gezamenlijk streefbeeld:

In 2030 is het karakteristieke gebied Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal een herkenbare cultuurhistorische eenheid voor inwoners en bezoekers. De diversiteit van natuur, cultuurhistorisch landschap, landbouw, water en de karakteristieke gebiedsidentiteit biedt topbelevingen op alle fronten. Zo ontstaan mogelijkheden om de kwetsbare natuur in het kerngebied Nationaal Park De Sallandse Heuvelrug te herstellen en te versterken én kansen voor sociaaleconomische ontwikkeling en verbetering van de leefbaarheid voor het totale gebied Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal te benutten. De begrenzing van Nationaal Park De Sallandse Heuvelrug als zodanig blijft ongewijzigd.

De koers past binnen de voorwaarden van het nieuwe “Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030” van het Ministerie LNVN. Daarnaast sluit onze koers aan op de provinciale ontwikkelingen, waarbij steeds meer naar regionale vrijetijdslandschappen gekeken gaat worden (Provinciale Omgevingsvisie). Dit biedt de samenwerking de mogelijkheid om kansen te creëren voor onze ondernemers en inwoners in een herkenbare leefomgeving.

De bijdrage van het Rijk is op dit moment voor een periode van twee jaar toegezegd. Na die periode wordt geëvalueerd of het Rijk blijft meefinancieren. Mocht dit niet het geval zijn, dan is dit voor de gemeente Raalte ook een moment om te evalueren om de samenwerking een vervolg te geven.

Vervolg

Samen met de bewoners en ondernemers gaan we de aankomende jaren werken aan een kwaliteitsimpuls voor het gebied Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal, in combinatie een betere zichtbaarheid én bekendheid.

Hierbij richten wij ons op twee speerpunten, te weten:

- **Recreatie, vrijetijd en toerisme:**
 - Het verantwoord spreiden van de recreatieve druk over het gehele gebied Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal en het ontzien van de kwetsbare natuurwaarden in het gebied. Luttenberg is op dit moment ontvangstlocatie om voor spreiding te zorgen. Op korte termijn wordt in onze gemeente nog een informatiepunt geplaatst in Heeten en in het dorpscentrum van Luttenberg.
 - Het realiseren van een sociaal-economische impuls voor het hele gebied, door het betrekken van de kernen van de aangesloten gemeenten.
 - Vergroten van de attractieve belevenis van het gebied voor de inwoners en bezoekers.
- **Waterbeschikbaarheid, bodemverbetering, groenblauwe dooradering en biodiversiteit:**
 - De gebiedsaanpak van Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal biedt een ‘samenwerkingstafel’ om kennis en ervaringen met elkaar te delen. Niet omdat we dat ‘moeten’, maar omdat we dat ‘willen’. Oplossingen van de hier bedoelde vraagstukken vragen om een aanpak op regionaal niveau, waarbij de 18 gebiedspartners elkaar zullen stimuleren.

- Uitvoeren en opzetten van innovatieve (en regeneratieve) landbouwprojecten en proeftuinen met agrarisch ondernemers, andere grondeigenaren en gebiedspartners om praktijkervaringen en kennis uit te wisselen.

Communicatie

Vanuit bureau worden er nieuwsbrieven verstuurd en verschillende sessies met de samenleving georganiseerd. Mochten er bijzondere ontwikkelingen zijn, dan informeren wij u daarover.

burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,



de secretaris
Monique van Esterik



de burgemeester
Rob Zuidema